

Előfizetési árak:

Egész évre . 20 kor. — fill.
Félévre . . 10 » — »
Negyedévre . 5 » — »
Egy hóra . . 1 » 70 »
Egyes szám ára 8 fillér

Kiadóhivatal:

Mária-utca 1. sz.
hol az előfizetések és a hirdetések elfogadtatnak.

Szerkesztői iroda:

Mária-utca 1. sz.
első emelet,
hová a lap szellemi részét
illető minden közlemény in-
tézendő.

Kéziratot

vissza nem adunk.

PÉCSI FIGYELŐ

POLITIKAI NAPILAP.

Dühöngő szomszédok.

Pécs, 1901. aug. 8.

Hogy kormányaink gyáva tehetetlensége és a negyven horvát szavazatnak a magyar országgyűlésen a kormány részére való biztosítása miatt tanusított engedékenységére mennyire megnövesztette kedves horvát testvéreink szarvait, annak szomorú, kézzelfogható bizonyítékait tapasztalhatjuk a szomszédos Eszék városában.

Évtizedekkel ezelőtt nyoma sem volt ott a horvát tulzók aspirációjának, annak a vak gyűlöletnek, a mely vérben forgó szemekkel s fenyegető öklökkel fordul minden ellen, a mi magyar. Eszék lakói meg voltak békességben velünk, hisz a város forgalmának nagy részét Baranyából nyerte s nyeri mind e mai napig. Pécs és Eszék pedig valóságos testvéresülés képét nyújtották.

Pécsiek Eszéken, eszékiek Pécsen sűrűn megfordultak nagyobb tömegekben, testületileg, a mikor is mindkét városban úgy a hatóságok, mint a lakosság részéről a legszívélyesebb fogadtatásban és ünnepeltetésben részesültek. Ennek a testvéri jó viszonynak aztán az lett a következménye, hogy tömegesen telepedtek le Eszéken a magyar iparosok és kereskedők, akik ott nemhogy ellenszenvről vagy üldöztetésről panaszkodhattak volna, hanem ellenkezőleg, mint magyar testvérek a legjobb egyetértésben éltek az ottani német és horvát lakossággal.

Az eszéki hatóságoknak és népnek ez a magyar barát magatartása fölkelte annak idején a zágrábi tulzók féltékenységét is, kik azzal gyanúsították annak idején az eszékiet, hogy magyarbarát érzelmeik manifestálásával a magyar kormány jóindulatát arra a célra akarják megnyerni, hogy ennek a hathatós partfogásával a horvát országos hatóságok székhelyül legalább azokban a kormányzati ágakban, a melyek nem tartoznak a horvát-szlavonországi autonóm jogkörbe, Zágráb helyett Eszék jelöltessék ki s így lassankint Eszék emelkedjék Zágráb rovására a tartományi főváros színvonalára.

Lehet, hogy erről az oldalról nem is zörgött ok nélkül a haraszt, de a ma-

gyar kormány következetesen elmulasztotta Eszék magyarbarát érzelmeit jutalmazni és Zágrábnak minden tekintetben való dédelgetésével csak megszilárdította a Dráván tul azt a meggyőződést, hogy nem az boldogulhat ott, a ki magyarbarátnak mutatja magát, hanem a ki folyton tulzott követelésekkel lép föl Magyarország irányában, sőt az államkötelék megbolygatásától sem retten vissza; mert a magyar kormány mindig ezeket a zavargó tulzókat iparkodik lecsendesíteni mindenféle engedményekkel, míg a magyarság barátait magukra hagyja, mint a kiktől úgy sincs mit tartania.

Ez a visszás politika, mely gyávaságában annyira megy, hogy a magyarságnak tett szolgálatokat sem meri jutalmazni s folyton csak az ellenünk kiabálók szájának jó falatokkal való betömésével van elfoglalva, az utóbbi időben teljesen ellenünk fordította az eszékiek hangulatát. Most már a nép és hatóságok Eszéken is zágrábi mintára versenyeznek a magyargyűlölet minél pregnansabb kifejezésre juttatásában. Ezt tapasztaltuk pár év előtt, mikor egy magyar szintársulat szerény kíséretet tett az ottani jelentékeny számú magyarság műgényeit kielégíteni. Formális lázadás ütött ki Eszéken a magyar színleladások ellen s a hatóság is a lázadók pártjára állt, mikor nem a zavargók megbabolására használta föl hivatalos hatalmát, hanem a magyar színészeket kergette ki szégyenszemre a város falai közül.

Megtörtént ez a magyar szent korona területén, a magyar állampolgárság kötelekében álló városban, a nélkül, hogy a magyar kormánynak egy árva tiltakozó szava lett volna a magyarság ilyen meggyalázása ellen, holott egy önérzetes nemzet részéről nemzetiségének ilyen inzultálása még a teljesen idegen külfölddel szemben is diplomaciai összeütközésre vezetett volna. A mi kormányunk azonban megelégedett azzal, hogy az egészet autonóm horvát belügyi kérdésnek minősítette, a melybe neki beleszólása nincsen.

Hasonló fölháborító eset ismétlődött most legutóbb, mikor a tekintélyes számú eszéki magyar és német iparosok küldöttségileg jártak Hegedűs miniszternél, hogy

számukra hitelszövetkezet alakítását tegye lehetővé. A miniszter utasítására az Országos Központi Hitelszövetkezet le is küldötte Eszékre Horváth János dr. iparhatósági biztost, aki azonban oly ellenszenves fogadtatásban s oly sértő akadékoskodásban részesült az ottani hatóság részéről, hogy kénytelen volt fegyelmi feljelentést tenni az eszéki polgármester ellen.

Ez a feljelentés ugyan hatástalan maradt, mert noha a törvénysértés a polgármester részéről kézen fekvő volt, sem a városi tanács, sem a bán nem rendelte el a vizsgálatot, a kiküldött biztos fáradhatlan buzgólkodásának mégis sikerült a hitelszövetkezetet Eszéken megalakítani az Országos Központi Hitelszövetkezet felügyelete alatt.

Ez az eredmény valóságos dühöngésre ragadta a magyarfaló *Obzort* és a vele egy huron pendülő *Agramer Tagblattot*, különösen mikor az új eszéki hitelszövetkezet elkövette azt a hallatlan merészséget, hogy olyan cégtáblákat függesztett ki, a melyeken a horvát és német föliratok után utolsó helyen magyar szövegű fölirat is szerénykedett. Ezt a fentisztelt véresszáju ujságpapírosok valóságos elvetemült merényletnek bélyegezték s ocsmány szidalmazásaik, a melyek régebben Eszéken legfőleg csak szánalmas mosolyt keltettek volna, most rokonszenves visszhangra találtak kedves testvérvárosunkban, a melynek hősi szokáshoz híven akként adtak kifjeezést, hogy a vasárnapról hétfőre virradó éjjelen a magyar föliratot bemocskolták sárral.

Magában véve csekély és csak elkövetőire nézve megbélyegző ez a betyártempó, de vérig sértő az az intenció, a melylyel azt megcselekedték. Megtorlás nélkül ez nem maradhat, mert az a sár, melyet rákentek a magyar föliraatra, voltaképen a magyar nemzetnek szólt. De az is bizonyos, hogy a megtorlás elmarad s ehelyett a magyar fölirat fog eltűnni, mert a magyar kormányunk annyira koncentrálódik minden erélye az anyaország birkatürelmű magyar lakosságának megrendszabályozására, hogy nem marad belőle semmi, mikor a baka-fántoskodó társországok és a hazai nem-

Ma és minden péntek este 6 órától kezdve kitünő

halakból, ugymint harcsa, kecsge, balatoni fogas, ponty, cigányhal és kárászból főzött

szegedi halászlé és turós csusza kapható.

Tisztelettel

KULIN HENRIK, vasuti vendéglős.

Friss kőbányai Dréher-sör. — Jó minőségű hegyi borok. — Pontos kiszolgálás.

zetiségek inzultusai elleni — védelemről van szó.

Csak szavazzanak mindig a kormány pártjára, akkor konspirálhatnak s inzultálhatnak bátran; azzal a mi kormányunk nem törődik.

Hibás választói névjegyzékek.

Pécsett, 1901. augusztus hó 8.

Köztudomásu, hogy választási névjegyzékeink, részben az összeíró küldöttségek felületes és nem ritkán célzatos eljárása, részben pedig a választóknak az összeírás ellenőrzése körül tanusított gondatlansága folytán, mennyire hemzsegnek a hibáktól, a minek az volt a következménye, hogy az eddigi választásoknál ezren és ezren estek el választási joguktól.

Jövőre, ha a jog, törvény és igazság hangoztatása a választásoknál nem bizonyul üres frázisnak, ez másképp lesz, mert a kuriai bíraskodásról szóló törvény gondoskodik róla, hogy senki választói jogától a névjegyzék hibás bejegyzései folytán el ne ütessék, ha személyazonosságát egyébként igazolni tudja.

Minthogy a törvénynek ez a rendelkezése még nem ment át a köztudatba s így a választások előtt közérdekű dolog a választók figyelmét erre föl hívni, szívesen adunk helyet az alábbi nyílt levélnek, mely élénk világításba helyezett felületességet, mint az abból származott hibák elleni védekezés módját.

Az érdekes nyílt levél a következő:

Nyílt levél

Idősb György János Bertokos urnak

Bellyén.

Kedves Barátom!

A jog törvény és igazságnak kellene mindenkor uralkodnia; de az emberek gyarlósága, sőt gyakran hitványsága arcul üti e szent fogalmakat.

1892. évi január 28-án a dárdai képviselő választáskor Ön legszebb politikai jogától — szavazatától — lett megfosztva; mert a választók névjegyzékében „Győre Jánosnak” volt beírva. — S ma midőn a választók névjegyzékében régihg barátaim neveit kerésem, ismét csak „Győre János”-ra és nem „György János”-ra akadok.

A „Pécsi Figyelő” tárcája.

Visszaemlékezések az 1848/9-iki szabadságharc idejére.

(A Singer-testvérek.)

— A „Pécsi Figyelő” eredeti tárcája. —

Írta: **Bogyó A.**

(Folytatás és vége.)

Nem is kellett több a mi Mórunknak, egész betege lett ennek a testvér nélküli egyedül-létének.

A napok multak de rossz hirt nem hallott bátyjáról, bele nyugodott tehát sorsába.

Hirt pedig mindennap hallhatott, mert mindennap jöttek át csónakon tüzekek muni-
cióért a Csillag-várból, ezektől minden eseményt megtudtunk.

Egy nap azonban iszonyuan jajveszkelve futott haza Mór barátunk s levetette magát ágyára és keservesen sirt.

Kértük, könyörögtünk neki, hogy mondja mi baja? De valóságos görcsös fuldoklásba esett és szólni képtelen volt.

Egyszerre kitáruul az ajtó s egyik tüzer társunk elkiáltja magát, hogy siessünk az ud-

No de, 1892 és 1901 között mégis nagy a különbség; mert igaz ugyan, hogy egy kis szabadelvűséggel — miután maga az akkori főszolgabíró személyugyanazonosságát igazolta — a szavazáshoz bocsájtatott volna; ma azonban az 1899: XV. t. c. 158 § a alapján okvetlen bocsájtandó — miután e § következőleg intézkedik:

„A választásnál szavazati joggal csak azok bírnak, kik a választói névjegyzékben bejegyezték s csak azon kerületben bírnak szavazati joggal, a melyben össze írva vannak.

A névjegyzékben foglaltak közül a szavazat senkitől meg nem tagadható.

A szavazásra jelentkezett választó, ha személyazonossága máskülönben megállapítható, nevének, életkorának, vagy foglalkozásának hibás vagy hiányos bejegyzése miatt el nem üthető.

Az összeíró küldöttség felületességét mi sem igazolja jobban mint az, hogy a mindnyájunk által tisztelt és szeretett dárdai járásbíró Balaskó János urat, foglalkozására nézve nem „járásbírónak”, hanem „földmivesnek” minősítették.

Ezen soraim szolgáljanak felvilágosításul és vigasztalásul mindazoknak, kiknek neve, életkora, vagy foglalkozása tévesen van a névjegyzékben felvéve.

Azon régi barátaim pedig, a kik a névjegyzékben felvéve nincsenek, ne busuljanak; mert legalább nincsenek kitéve a farizeusok csábításának és jegyezzék meg, hogy nemcsak szavazattal, de a hazaszeretettől duzzadt kebel sugta igaz szavakkal is elősegíthetik az én szabadelvű zászlóm diadalát, melyre nemcsak a „jog, törvény, igazság”, hanem első sorban „Isten, Haza és Király” szavak irvák.

Hazafiúi üdvözléssel maradok

Pécsett, 1901 augusztus 7-én.

igaz barátja

Dr. Antal Gyula,

egyetemi jogtanár.

Munkát a helyi iparosoknak.

(A helyi ipar pártolása és még valami.)

Pécs, 1901. augusztus 8.

Tagadhatatlanul a legégetőbb szükség Pécs városa életében az új vízmű létesítése. S ezt különösen ma, az állandó vízhiány idejében, bizonyítani csak egy árva szóval is fe-

varra, most hozták át csónakon Singer Dölfit, ott van egy targoncán és viszik fel a kórházba.

Mi mindnyájan, a hányan voltunk, Mór is, lerohantunk az udvarra és csakugyan ott láttuk a mi kedves Dölfinkat és még két bakát, akkor emelgették a hordágyra, hogy a kórházba felvigyék őket.

Mór ennek láttára rögtön összeesett, azt hittük, hogy meghalt.

Ugy vittük fel a szobába, a hol csak nagy sokára tért magához.

De tudni akartuk a Dölfink szomorú esetét is; azt pedig az ügyeletes tüzer káplár, ki a sebesültekkel átcsónakázott, hogy azokat a kórház gondnokságának át adja, ekkép beszélte el:

Mind a három sebesült nyalánkságának lett áldozata. — Persze szemünk szánk elállt erre a bevezetésre s azután így folytatta: ma 11 órától 12 ig szüneteltünk a lövöldözéssel azért, hogy az utászok és gyalogosok a meg rongált sáncokat, úgy a hogy lehet, helyre hozhassák.

Ez alatt az udvaron sorjában álltak a bográcsok, a melyekben főztek a bakák az elemózsiát. — A bográcsok a sánc földözete előtt, szabadon az udvaron voltak felállítva, míg az ebédet főző bakák a föld-sáncos eresz alá húzódtak, mert egy perc sem volt biztos

lesleges. Tudja, érzi, belátja ezt minden ember s belátta a város törvényhatósági bizottsága is, mikor számolva a majdnem félmillió forintba menő kiadásokkal, hozzá fogott az új vízmű tervének kiviteléhez. Sok-sok pénz-pocsékolásba került pedig az is, míg a város körüli, közvetlen közelében fekvő forrásokkal kísérleteztek, kisütvén végre róluk vagy azt, hogy a közegészségre ártalmas a vizük, vagy azt, hogy ugyse lennének elégségesek a város teljes vízellátására.

Sok drága kísérletezés után, a mire addig ki se gondolt, hozzátogtak Horváth Antal ügyvéd ajánlatára, a Tertyogó fúrásához. Bár előbb a pogányi vizekben uszott el még a városnak egy csomó pénze, s drágán fizettük meg, hogy végre be kellett látnunk, hogy néha mégis csak lehet próféta valaki a saját hazájában. Mert Horváth Antal próféta volt és jóslata teljesült: a Tertyogónál megtaláltuk az állandó vízmű létesítéséhez szükséges bő és egészséges vizet.

S ma már végre annyira vagyunk, hogy csak azt várjuk: mikor csinálják már az új vízvezetékét? Mert égető a szükség, nagy a vízhiány, sürgős óhaj tehát mindnyájunk részéről, hogy — bár készen állna már az az új vízvezeték, Pécs állandó vízműve!

De ha várva-várjuk azt, hogy mikor csinálják, ép oly fontos és közérdeket képező kérdés az is, hogy kik csinálják az új vízvezetékét?

A város terhei félmillióval növekednek az új vízmű kiadásai folytán. Természetes tehát, ha a városi adófizető polgárság ily nagy terhet vesz a nyakába, okvetlenül és első sorban előáll a kérdés: kiknek jut ez a rengeteg pénz? Marad-e belőle a városban; látja-e közvetett hasznát Pécs város ipara, munkássága és kereskedelme? Vagy kimegy a város területéről; idegen, nem pécsi ipar, nem pécsi kereskedelem, s nem a pécsi munkásság hasznára lesz? S nekünk a félmillió forintért közvetett hasznunk mi sem lesz, csak elkészül a számunkra a drága vízvezeték?!

A mi hogy jó és minden tekintetben kifogástalan legyen: az természetesen az első és fő feltétel arra nézve, hogy kik csinálják.

Nos hát végezzünk ezzel az első és legfőbb kérdéssel.

A „Pécsi Figyelő” volt az egyetlen újság, mely folyó hó elsején megjelent számában részletesen közölte a július 31-én megtartott árlejtés lefolyását. Tettük pedig ezt azért, hogy Pécs város közönsége teljes tájékozottságot nyerjen arra nézve, hogy kik ajánl-

valamelyes fránya bomba, vagy gránát vizi-
telésétől.

Singernek csavarta az orrát a párolgó gulyás hus és belenyult késével a bográcsba egy darabért, melyet azon helyen falatozni kezdett. Ezt látva két virgonc baka-gyerek, hasonlóképpen cselekedett, dacára az intésnek, melyet a szakács-bakák figyelmökbe ajánlottak, hogy kár ott idő előtt settenkedni, majd ehetnek a kazamatában is eleget, ha kész lesz.

Egyszerre egy hatalmas bomba közepükben lecsapott, mielőtt menekültek volna szétrobbant s mindháromat halálosan megsebesítette. Adólnak egy nagy szilánk a balkarját vállban tépte szét, a két bakának pedig a lábukat roncsolta össze. A bakák életben maradhatnak, ha szívós legények, de a tüzer aligha.

Az elbeszélő tüzer-káplárnak igaza volt. A mi kedves Dölfit bajtársunk másnap reggel meghalt.

Olyan zavaros és szorongatott helyzetben, midőn a vár körül volt zárva és ostrom alatt állott, bizony nem volt idő és alkalom az elhunyt bajtársnak valami parádés temetést csinálni, egyszerűn kivezényelték a szoba-társait Rác káplár vezetése alatt, a kik azután elkísérték arra az örök nyugovó helyre, a hol a földi halandó örök álmát alussza.

kozta az árlejtésen az új vízmű munkálataira? Tettük legfőképpen azért, hogy a közönség megismerje az ügyet; megtudja, hogy a helyi és fővárosi iparosok, gyárosok ajánlatai között mi a különbség s hogy tájékozódván mindenfelől, biztosítva legyen az ellen, hogy a „rólunk — nélkülünk” kárhözatos gyakorlati elvét re alkalmazhassák az ő tudta nélkül ily fontos és drága kérdésben.

A kérdés fontossága: hogy az új és állandó vízmű minden tekintetben kifogástalanul sikerüljön.

A kérdés drágasága: hogy az új és állandó vízmű létesítése ugyanis óriási teher lévén, az előirányzott százazeknél minél több megtakarítás éressék el.

A vízmű eddigi munkálatai is a földművelési miniszter szakközegének felügyelete, illetve utasításai és javaslatai alapján folytak. A megtartott árlejtésen jelen volt Farkas Kálmán, n.úszaki tanácsos s ott nemcsak közvetlen képet alkotott a munkálatokra benyújtott ajánlatokról, de tanulmányozta is azokat javaslatlétel végett.

Az új vízmű alkotásánál elsősorban a **gépészeti berendezésre** tekintendő a főszűly. Ez a munkálat nem a legdrágább, de mindenbizonynyal a legfontosabb része az állandó vízmű alkotásának.

Itt — de előre is jelezhetjük, csak is itt — könnyelműség volna, ha szigorúan ragaszkodnánk a legolcsóbb ajánlathoz. Mert nem az olcsóság, sőt nem is a megbízhatóság, nem a gyárak régi jó hírneve, hanem a **gépek rendszere** a fő, a melyben azok készíttetnek. És úgy vagyunk értesülve, hogy Farkas Kálmán, n.úszaki tanácsosnak is ez a véleménye s javaslatában nem a legelőnyösebb, de a **gépek rendszere tekintetében a legjobb ajánlat** mellett foglalt állást.

E technikai szempontból legfontosabb munkálatról anyagi tekintetben legelőnyösebb ajánlatot nem pécsi cég tett; a legjobb rendszer tekintetében is — könnyen érthetőleg — fővárosi gyár van elsőbbségben a pécsiek felett. Itt tehát megnyugodva fogjuk látni a munkálatokat a szaktekintély által javasolt fővárosi gyár kezében is.

Örverdetes dolog azonban, hogy a többi munkálatokról az árlejtésen **úgy engedmény, mint megbízhatóság tekintetében pompásan kiálltak a versenyt a pécsi iparosok az idegenekkel.**

S itt ki is volnának merítve az okok, hogy tovább érveljünk emellett, miszerint **a munkálatokat tehát pécsi iparosoknak kell kiadni.** Azonban rá kell mutatnunk több oly körü-

ményre, mely esetleg a tájékozatlanok előtt azt a nézetet kelthetné, hogy idegen ajánlatok biztosabbak a helybelieknél.

Elsősorban itt az **összemunkára** tett ajánlatok az irányadók. A tett két ajánlat azonban — nézetünk szerint — már csak azért sem kerülhet ki a versenyből győztesen, mert egyik sem az, a melyiket a gépek rendszere tekintetében a szakértői vélemény — értesülésünk szerint — a legjobbnak mond. Az összemunkát pedig vagy teljes összegében kell kiadni, vagy sehogy; mert akkor se Zellerin, se a Keller-cég számadatai nem állhatnak meg s a legelőnyösebb ajánlat csak az összszámítás alapján maradhat meg legelőnyösebbnek.

Az esetleges összemunka-kiadás mellett nem szólhat az a körülmény sem, hogy némely vállalatnál felülfizetéses ajánlatok tételtek csak aránylag csekély pár száz forintba kerülő **üveges és mázó** munkálatoktól eltekintve, csak a **földmunkálatoknál** kért ráfizetés jöhetne tekintetbe; de ha azt nézzük, mi a különbség az összemunkálatra tett legelőnyösebb ajánlat és a pécsi iparosoknak egyes munkálatokra tett legelőnyösebb ajánlatai összege és ehez a pár esetben felülfizetés hozzávevésétől származó végeredmény között; még így is **ajánlatosabb az összemunka helyett az egyes legelőnyösebb ajánlatok elfogadása.**

Természetesen pécsi iparosoktól, mert hiszen azok is tették a legelőnyösebb ajánlatokat.

A pécsi iparosok és gyárosok ma már felvehetik a versenyt a fővárosiakkal a legtöbb téren. **De leginkább felvehetik itthon; mert mint e város fiai és adózó polgárai: kétszeres lelkiismeretességgel végzik munkáikat, — melyekkel a város — éppen a város érdekében — bizza meg őket.** Gépgyáraink ép úgy elsőrendű munkát produkálnak, mint asztalos, lakatos, bádigos, ács és cserepes-iparcsaink. **És úgy az új vízmű nyomóvezetéké szállítására s lefektetésére, mint a vilamos vizállás mutató és telefon berendezésére, a lakatos és bádigos, az asztalos és ács s cserepes-munkálatokra pécsi iparosok tették a legelőnyösebb ajánlatot. S megvan mindenben a garancia, hogy az elnyert munkálatoknak minden kifogás nélkül eleget is fognak tenni.** Az új vízmű nyomóvezetéké szállítására olyan helybeli új gyár tette a legelőnyösebb ajánlatot, mely e téren régi jó hírnévnek örvend s munkája nemcsak az illetékes felsőbb körök elismerését vívta ki, de versenyképessége a gyár mai modern berendezése folytán egyre növekedőben van. S a vizállásmutató és tele-

tásai közt tovább is feküdjék; bekövetkezett az elkerülhetetlen sorsa, átvitték a kórházba, de egyuttal, mert már szabad lett a postai közlekedés, a századparancsnok értesítette Mór atyját a bekövetkezett állapotokról.

Mikor a természetben az élet kezd fakadni, a szép május hónapjában, akkor hunyta le szemét Mór barátunk a kórházban.

Neki már megadhatta a tisztességet temetésén a század. Kirukkolt utolsó emberig és sirba tételekor két ágyu bömbölése reszkettette meg a levegőt.

Ott volt a nemes atya is a jó anyával. Hiába tagadnók, könyezett biz ott mind a kettő, de még a szobapajtásai is, sőt az anya a roskatagságig volt fájdalmában.

Ott fekszik a két Singer testvér egymás mellett a komáromi temetőben.

Az atya haza sem ment addig, míg egy szép faragott kőszelppel meg nem örököltette két fia nyugvóhelyét.

Ennek felállításánál is ott voltunk számosan, mint az elhunytak bajtársai, de az atyánál ekkor is csak azt észleltük, hogy jeles hazafi volt, mert eltávozásakor is csak annyit mondott: **»Nyugodjatok fiaim Istenben, ti megtettétek a kötelességeket.«**

Hát ilyen magyar zsidók is voltak 1848—49. szabadságharcunkban, a milyeneket még sokat adjon nekünk az Ur Isten.

fon-berendezés, valamint a lakatos, asztalos, bádigos, cserepes és ács-munkákra is oly helyi cégek ajánlottak, melyek mindenkor tekintélyes részét képezték a pécsi iparosvilágnak és produktumaik elsőrendű versenyképességgel bírnak.

Ez árlejtés felett a napokban fog véleményt mondani a város gazdasági és építési bizottsága együttes ülésében Hiszszük és a fentiek alapján meg is vagyunk, győződve, hogy **a gazdasági és építési bizottságban a munkálatoknak a helyi legelőnyösebb ajánlkozók részére kiadása mellett fog a javaslat meglétetni.** Ez aztán a városi Tanács javaslatával **a folyó hó tízenkilencedikén tartandó városi közgyűlés elé kerül,** melynek a pécsi iparosok érdekében, a helyi ipar pártolásának szentesítéseként, de a fentiek szerint a város anyagi érdekeinek megóvása tekintetében is **feladata leendő a munkálatokkal a helybeli legelőnyösebb ajánlkozókot megbízni, hogy Pécs város állandó vízművét pécsi iparosok készítsék!**

Hírek.

Pécs, 1901. augusztus 8.

Elhetetlenség.

Száz bölcs tanács, ezer vezércikk, millió panasz — ugyebár ez így együttesen olyasvalami erőnek látszik, minek legalább egy kicsi igen kicsi pozitív hatása van? Legalább annyi, hogy valaki meghallgassa, hogy egy ember gondolkozzék felette és egy parányi okos dolgot elkövesse.

Nos, egy rövidke hónap, az idei fürdőszézon lejárt felerésze éppen elég ahhoz, hogy meggyőzzön minket, millió ábrándos optimistát, arról a régi igazságról, hogy könnyebb egy tevét a tű fokán keresztül sétaltatni, mint a magyar fürdő-igazgatókat, szállodásokat, vendéglősöket életrevalóságra megtanítani.

A magyar fürdőkől hazatérő vendégek újra meg újra ismétlik az ősrégi panaszokat. A fürdő rendetlen, az étkezés rossz, a szállók kényelmetlenek. **És ez a sok rossz dolog oly vakmerően drága,** mintha szeretett hazánkban az utolsó napidíjas is vasut-király volna.

Bezzeg a külföldi fürdőkől hazatérő magyarok dihirambusókat zengenek azok előnyeiről, kényelméről és mindenek felett **olcsóságáról.** Világhírű külföldi fürdők szálló- és vendéglő árai felére se rugnak a magyar fürdők árainak.

E kétféle állapot következményeit immár nem nehéz kiszámítani. Az idei külföldön fürdőző magyar jövőre 10-et visz magával, ez a 10 két év múlva százat.

Igy várdorol ki az a sok magyar pénz, mit e nép egy hosszú év alatt összegyűjtöget és amit a külföldi ipar véletlenül még meghagy.

Sok bölcs tanács, cikk és panasz, ime látjuk, mit sem ér. **Az államnak és hatóságainak** kell kezükbe venni a magyar fürdők ügyét. Kényszeríteni kell a fürdőtulajdonosokat, szállodásokat, vendéglősöket a hatóságilag megállapítandó illő mérsékelt árak betartására, különös kedvezményekben részesíteni az új szállodák, villák építőit, fürdőkbe utazók részére a rendesnél jóval mérsékelt árú vasuti jegyeket adni, szoval tenni kell egyet-mást, addig, míg el nem visz minket az — osztrák.

Dr. M.

Napirend 1901. augusztus 9-én.

Naptár: péntek, augusztus 9. — Róm kath.: Román. — Prot.: Román. — Görög-kei. (jul. 27.) Pantaleon. — Zsidó: Ab 24. — Nap két 4 óra 33 perckor; nyugszik 7 óra 4 perckor. — Hold két éjfélok; nyugszik 3 óra 8 perckor délután.

Időjelzés: A központi meteorológiai intézet jelzése szerint: enyhe idő, helyenkint csapadék és hőemelkedés várható.

Rendkívüli közgyűlés a városházán d e. 11 órakor.

A testvér-szerető Mór azonban visszatalhatlan maradt. — Napról-napra rosszabbul lett úgy, hogy annak a szolgálatra egyáltalán hasznát többé venni nem lehetett.

Pedig ez a két tüzer-testvér megkülönböztetett legény volt, nemcsak a századparancsnok, hanem az őrnagy előtt is.

Mild a két fiu jól beszélt franciául. — Volt rá eset, midőn mind a két fiu néha-néha az őrnagyékhöz estélyre volt hivatalos, midőn az őrnagnak két növendék leányával franciául csevegtek és 4 kézre zongoráztak.

Csak ennek a megkülönböztetésnek lehetett tulajdonítani azt a kivételességet, hogy Mór barátunk, midőn testvérenek elhunyt a lábáról leverte s ágyhoz szegezte, felsőbb utasítás szerint a századparancsnok nem küldte a kórházba, hanem hosszú hetekig pajtásai közt maradt a rendes ágyában; az orvos pedig naponkint meglátogatta.

Lassan hervadt ez a jó fiu; már pedig a szobapajtásai minden kitelhető módon vizsgálatták, elkövettek minden bohóságot, csak hogy kedélyét felvidíthassák, mert mint az orvos mondá, erre van legnagyobb szüksége.

Mindhiába, a gyerek egyre fogyott. Már tavaszodott, az ostromnak is vége lett. Görgei elkergette az ostromlókat Komárom alól. — Mórba pedig már csak a lélek báláni járt, és így tarthatatlan volt, hogy az egészséges paj-

— (**Pécs város közigazgatási bizottsága**) ma délelőtt 10 órakor tartotta augusztushavi rendes ülését br. *Fejérváry Imre* dr. főispán elnöklete alatt. Az ülésen jelen voltak: *Nendtvich* Andor, helyettes polgármester, *Tróber* Aladár dr. főjegyző, *Tichy* Ferenc dr., első aljegyző, *Nick* Alajos dr., tiszti ügyész, *Csirek* Elek dr., tiszti főorvos, *Csismadia* Géza, másodaljegyző, *Guth* Béla, harmadaljegyző, *Auguszt* Ferenc, helyettes pénzügyigazgató, *Salamon* József, tanfelügyelő, *Némethy* József, kir. mérnök, *Erreth* János, *Maletter* Rezső, *Pleininger* Ferenc, *Egry* József, *Záray* Károly dr. és *Aidinger* János, bizottsági tagok. A bizottság jóváhagyta a közuti alap 1899. és 1900.-ik évi zárszámadásait s azokat a közgyűlés elé terjeszteni rendelte. Továbbá helyeslőleg fogadta a kórházi bizottság ama határozatát, hogy a városi kórház irgalmas nővéreinek száma kétfelével szaporíttassék s ez iránt a közgyűléshez pártoló előterjesztés tétessék. Azután tudomásul vették az árvaszéki elnök, tiszti ügyész és a kir. mérnök jelentéseit s az előadók javaslatainak letárgyalása után az ülés háromnegyed tizenkettőkor véget ért.

— (**Baranyavármegye részvétele a Fejérváry-jubileumon.**) Br. *Fejérváry* Géza, m. kir. honvédelmi miniszter tudvalevőleg folyó augusztus hó tizenötödikén tartja ötven éves szolgálati jubileumát, mely alkalomból Baranyavármegye egy harminc tagú küldöttsége fog a honvédelmi miniszternél üdvözlés céljából tisztelegni. A küldöttségben baranyavári *Tormay* Károly alispán vezetése alatt részt fognak venni a vármegye részéről: *Kossits* Kamill, vm. főjegyző, *Jessenszky* Lajos, árvaszéki elnök, *Nagy* Jenő, tiszti főügyész, dr. *Johann* Béla, tiszti főorvos, dr. *Darócy* Aladár, főispáni titkár, dr. *Rónaky* Kálmán, árvaszéki elnök, *Igalics* Radivoj, főpénztárnok, *Kossits* Ákos, dr., tb. tiszti főügyész, *Waniss* Sándor, központi járási főszolgabíró, *Forray* Valér, tiszteletbeli főszolgabíró, *Máthé* Ödön, *Szinkovich* Károly, *Horváth* István főszolgabírák. A vármegyei köztörvényhatósági bizottság tagjai közül részt vesznek a küldöttségben: *Antal* Pál, *Brásay* Kálmán, *Jagits* József, *Jessenszky* Ferenc, *Kardos* Kálmán, ny. főispán, *Szily* Pongrác, ifj. *Brásay* Kálmán, *Keserits* Ferenc, *Mándi* Béla, *Margittai* Péter, *Német* Lipót, *Ország* Lajos, *Stajevics* János, *Engel* Gyula, *Halvax* József és *Sey* László. A küldöttség folyó hó 14-én reggel utazik a székesfővárosba.

— (**A harkányi fürdőből.**) Mint lapunkat a fürdőigazgatóság értesíti, Harkányban tegnapig a fürdővendégek száma 1735 volt.

— (**Elhunyt esperes.**) *Bence* István, címzetes apát, dunaföldvári esperesplébános, életének 62-ik évében meghalt. Temetése tegnapelőtt ment végbe nagy részvét mellett. Az elhunyt jótékonyágáról volt ismeretes és különféle jótékony egyházi és iskolai célokra igen sokat áldozott.

— (**Hűvös időjárás.**) Azok, kik nálunk eddig az óriási hőségre panaszkodtak, most köpönyeget fordítanak s a hűvös idő kellemetlen volta miatt zugolódnak. S tényleg a nálunk két napig tartott tekintélyes esőzés alaposan lehűtötte a levegőt, úgy, hogy (szinte rösteljük leírni) a ma kora reggeli órákban

tavaszi kabátos urakat és hölgyeket lehetett az utcákon látni. Most már azonban, midőn e sorok íródnak, a fellegtelen égről keményen tűz le a meleg napsugár, melynek erejét érezni már a fujdogáló hűvös szél dacára is s holnapra bizonyára már ismét napirenden lesznek a nagy meleg elleni panaszok. — A m. kir. földmivelésügyi miniszteriumhoz érkezett legújabb jelentések szerint különben, a nálunk is negyvennyolc óráig érezhető volt hűvös időjárást a felsővidéken volt nagyobb mennyiségű eső és jégeső okozta, mely a felvidéken szinte abnormális hőszűnyedést idézett elő.

— (**A mezőgazdasági bizottság ülése.**) A baranyamegyei mezőgazdasági bizottság — mint értesülünk — folyó augusztus hó tizenharmadikán délután három óra kor ülést tart a vármegyei háza közgyűlési termében.

— (**Jól folyt be az adó.**) A város közigazgatási bizottságának mai ülésén *Auguszt* Ferenc, helyettes pénzügyigazgató, jelentette, hogy az adók jövedelme terén júniusban mutatkozott visszaesés a múlt július hóban pótolva lett, mert júliusban kétszer koronával több folyt be egyenes adókban, mint az előző év hasonló időszakában. A bizottság a jelentést örvendetes tudomásul vette.

— (**Kaposvári katonák Pécsen.**) A pécsi cs. és kir. 52-ik gyalogezred Kaposvárról állomásozó zászlóalja ma délben Pécsre érkezett, *Tiwetz* Manó ezredes vezénylete alatt. A katonákat a Krajcárkaszárnnyában szállásolták el. Folyó augusztus hó 23-án az egész ezred a nagy hadgyakorlatokra indul Pécsről.

— (**Egyhavi rend.**) A polgármester jelentette ma a közigazgatási bizottsági ülésen, hogy a múlt hóban a közigazgatási iktatóba érkezett 2843 ügydarab; hátralék volt 299. Az összes 3642 ügydarab közül elintéztetett 2714; hátralék maradt 928. A rendőrkapitányi iktatóba érkezett 1046 darab; hátralék volt 404. Az összes 1450 darabból elintéztetett 968; hátralék maradt 502. Bűnügy volt 395 új és 75 régi; elintéztetett 466. Kihágási ügydarab volt 522 új és 397 régi; elintéztetett 525. Iparigazolvány 21; igazoló-jegy 33 és cselédkönyv 90 adatott ki. Letartóztatott 132 egyén; köztük 52 kötött utlevéllel és 7 kísérettel eltoloncoltatott. Pécsre a szállodákba érkezett 1058 utas. A központi községi bíróságnál 520 ügydarab közül megszünt 35; letárgyalatott 444. A bányatelepi községi bíróságnál 83 ügy közül megszünt 25; letárgyalatott 58. Utadóban befolyt 1165 kor.; 518 koronával kevesebb, mint a múlt év július havában.

— (**Esküvő.**) *Libschütz* Jenő, cinderi bogádi kereskedő és földbirtokos, tegnap délután 3 órakor esküdt örök hűséget a barcsi izraelita templomban *Krausz* Ilonkának, *Krausz* Ignácz bérlő leányának. Az ifju párhoz dr. *Löwy* Ferenc, nagy-atádi rabbi, intézett szívhöz szóló beszédet. Az esketést az örömszülők házában lakoma követte, mely után az ifju pár nászutra Ostendébe utazott.

— (**Élet és halál.**) *Csirek* Elek dr., tiszti főorvos jelentette ma a városi közigazgatási bizottság ülésén, hogy a város közegészsége a múlt hóban kedvezőtlen volt, mert a megbetegedések és halálozások száma szaporodott. Tulnyomó részben a heveny és bél-

bántalmak fordultak elő. A kórházban a betegek száma harmincöttel emelkedett, mert míg júniusban 622, addig júliusban 657 beteg volt és pedig 515 a városi, 91 az irgalmas és 51 a bányatelepi kórházban. Élve született 121 egyén, 64 fi és 57 nő; meghalt 91 egyén 44 fi és 47 nő. Házasság 31 kötöttet. A legmagasabb életkort egy 85 éves hajadon nő érte el. Halva született 5 fi és 3 leány. Közkötségen 184 otthon levő s járó beteg ápolatott.

— (**Megnyitották a vízvezetéseket!**) A mérnökség mai keletű jelentése szerint mi is örömmel sietünk tudatni a közönséggel, hogy hála a két napos esőzésnek, a magánvízvezetéseket a mai nap folyamán megnyitották. — A Tettye forrás mai vizállásáról különben pedig a főmérnöki hivatal a következőket jelenti: a tettyei víztartóban 1000, az ellentartóban 1250 kbm. volt. A hozzáfolyás 24 óra alatt 1066 köbméternek találtatott.

— (**A börtön lakói.**) A királyi ügyészségnek a város közigazgatási bizottságának mai ülésén tett jelentése szerint, a pécsi kir. ügyészségi fogházban a múlt hóban kilencvennyolc rab volt; előzetesen letartóztatott 24; felebezés alatt 8; jogerősen elítélve 66. Férfi volt 83; nő 15. — A fogházban a rend és fegyelem kifogástalannak jelezhető.

— (**Életmentő legény.**) Mint értesülünk, Romonyán a napokban könnyen végzetessé válható szerencsétlenség történt. *Sarlós* István odaváló lakos öt éves leánykája az udvaron játszadozott, hol éppen a kutat tisztították, s a kis leány addig járt-kelt, míg beleesett a kutba, hol biztosan halálát lelte volna, ha véletlenül arra nem halad a gazdának egy *Kis* Antal nevű legénye, ki saját életének veszélyeztetésével kimentette a kutból a leánykát, kinek így szerencsére néhány jelentéktelen zuzódáson kívül más baja nem történt.

— (**Alkohol mérgezések Pécsen.**) Most, mikor az alkoholizmus ellen világszerte megindult a mozgalom s Magyarországon is egyesület alakult az alkoholizmus szenvedélyének megátlására: nem érdektelen tudni, hogy Pécsen a múlt július hóban két halálos esemény történt alkohollmérgezés következtében. Két napszamos halt meg a mértéktelenül élvezett szeszek folytán fellépett alkohollmérgezés tüneteinek között. Ritka, még nem tapasztalt eset ez nálunk, hogy az alkohollmérgezés alapján beállt betegség folyamánként lépne fel a halál s ezért feljegyzésre méltó minden alkoholisták igaz elrettentése végett.

— (**Az utolsó „Mi Atyánk“.**) Egy összetöpreődött, hófehér anyóka haláláról vésünk hirt az egyik szomszédos községből. A kilencvenestendős néni tegnap este kint ült gyermekei és unokái körében a falusi fehérre meszelt, zsalugáteres ház előtt s hogy a falu templomának harangja rákondított az esti harangszóra, az anyókra ájtatosan vetett magára keresztet s ajkai mosolygva fogtak bele az imába: „Mi Atyánk Isten, ki vagy a menyekben!... Halkan csendesen mormolva az imáját, egyszerre aztán elhal ajkain az ima s az öreg asszony egy mély sóhajjal előre bukott. Néhány perc múlva meghalt. Mondják, hogy a kilencvenestendős anyókat szívszélhűdés érte.

— **(A huncutság a kupacban van.)** Ezt mondta ma a városi közigazgatási bizottság ülésén Záray Károly dr., mikor a kavics-átvételekről volt szó. És ajánlta, hogy a kavics átvétel ne úgy történjék, hogy a bányákban megtört kavicsot az utakra szállítják — hol szétteríteni szándékoznak — s ott kupacokba rakva várják azok az átvételi szemlét. Minden kupacot fel nem áshatnak az átvéző bizottsági tagok; már pedig ha a kupacok felszine jó kavicsból áll is, a huncutság a kupacban van, mert belseje kavics helyett földdel van kirakva. Történjék hát az átvétel úgy, hogy a kavicsot az utakon törjék szét, mint az állami utak fedésénél szokás. *Maletter* Rezső szintén emellett foglalt állást s a bizottság figyelmébe ajánlta a polgármesternek, hogy a kavicszállítási szerződések megkötésénél a jövőben erre figyelemmel legyen.

— **(Megrabolt vásáros.)** *Hermann* József személyi lakós, ki foglalkozására nézve házaló, a napokban bejött portékáival szerencsét próbálni a pécsi vásárra, honnan azonban csakhamar visszament a maga falujába, mert nálunk nem nagyon kedvezett neki a szerencse. Hazafelé ment aztán, s az országúton két siheder megtámadta *Hermann* Józsefet, földre teperték és elvették tőle a holmiját, aztán kerekét oldották. A megtámadott házaló panasza folytán megindították a nyomozást az ismeretlen tettesek után.

— **(A lépfenés tehén dolga.)** A mai városi közigazgatási bizottsági ülésén Záray Károly dr. hivatkozván a helyi sajtó

ama közleményeire, hogy *Gábriel* Edé gyepmesteri segéd, a pécsi gyepmesteri telepen egy lépfenés falusi tehén boncolása közben megsérült s lépfenés vérmérgezést kapván, meghalt: kérdezte, hogy *miképen került az a lépfenés tehén Pécsre*; miért segédkezett a boncolásnál a gyepmesteri segéd; miért boncolták fel s *mért nem ásták el ott, ahol elhullott?* A bizottság utasította a tiszti főorvost, hogy a rendőrségtől szerzett adatok alapján a legközelebbi ülésen tegyen jelentést az ügyről.

— **(Rózsanyiláskor.)** Most vagyunk abban a poétikus időszakban, midőn a rózsák a virágok királynője uralja a teret s a magaszin és illatpompájával kedvenc virága mindenkinék. Így természetes, hogy a kertészek nem lévén elég poétikus hajlamuk, a virágok királynői rákerülnek azoknak a sápadt arcu, beesett szemű leányoknak a tényrjára, kik éjjelenként kávéházról kávéházra, korcsmáról korcsmára viszik a virágok királynőjét — Ma hajnalban ezeknek a sápadt, halvány arcu leánykáknak egyikét találták meg a Munkácsy Mihály-utcában elaléltan s beszállították a kórházba, hol csak nagysokára tért magához. Hogy mi baja a kis penészvirágnak, ki tudná megmondani? Az ernyesztő, szervezetbontó éjszakázás nála is befejezte romboló munkáját s most a kis leány bekerült a kórházba virágaival együtt, melyeknek fölséges illata szokatlanul terjeng abban a karbolos világban!

— **(Tüntetés a magyar felirat ellen.)** A zágrábi ellenzéki lapok izgatásá-

nak megvan már az eredménye. Egy eszéki iparhitelszövetkezet, amely nemrég az ott járt *Horváth* János miniszteri biztos kezdeményezésére alakult, hivatalos helyiségeinél a címtáblára a horvát felirat mellé elég szerény helyen magyar és német feliratot is függesztett ki. Vasárnapról hétfőre virradó éjjel ismeretlen tettesek a magyar feliratot sárral bemocskolták. Ez a tett az *Obzor* és *Agrammer* Tagblatt izgatásainak eredménye, mely lapok a magyar feliratot egyszerűen »szemtelenységnek« mondták.

— **(A szunyogok és a váltóláz.)** A belügyminiszter körrendeletet intézett a törvényhatóságokhoz, melyben arra hívja fel őket, hogy a váltóláz tömeges fellépése esetén szakközegekkel vizsgáltsák meg, hogy a vidék talajviszonyai és a váltóláz fellépése közt miféle oki összefüggés van. A körrendelet főleg a szunyog-tanyákra hívja föl a törvényhatóságok figyelmét s hangsúlyozza, hogy az újabb tudományos kutatások megállapították, hogy a lázt legtöbb helyen a szunyogok és moszkító terjesztik. Ezuttal figyelmezteti a körrendelet a hatóságokat arra, hogy a népet föl kell világosítani a szunyogok ezen káros hatásáról s statisztikai adatokat kér arra nézve, hogy a járványos láz ellen milyen sikerrel használja a lakosság a kinint. A körrendelet végén tudatja a miniszter, hogy ha valahol tömegesen jelentkezik a váltóláz, oda fogja küldeni saját orvosait és zoológusait.

— **(Pályázat.)** Az eszéki adóhivatalnál egy kir. adóiszti állás üresedett meg. Pályázni tizennégy nap alatt lehet az eszéki pénzügyigazgatóságához.

— **(Rendelet a vásári szerencsejátékok ellen.)** *Szél* Kálmán belügy-

Evonyme bámulva tekintett rá, anélkül, hogy megértette volna.

— De, jószágos ég, — szólalt meg végre, — hát mi lelte kegyedet?

— Semmi egyéb, mint az hogy önnek látogatásai engem untatnak s figyelmessége nekem alkalmatlan. Mióta visszatért, egyik ügyetlenkedése a másikat érte s nekem csak kellemetlenségeket szerzett. Rám nézve az ürhetetlen s kérem, hagyjon békében.

A szegény ember egy pillantást vetett a leányra s midőn újra szólni akart, Antoinette boszusága csak fokozódott.

— Hagyjon el engem! — riadt föl Antoinette; — ön kiállhatatlan! Gyűlölöm önt, érti-e? Távozzék a szemem elől!

Ezt mondva, hevesen toppantott lábával s halvány ajka remegett. Ormancey ijedten vonult vissza, de Antoinette észre sem látszott ezt venni, hirtelen eltávozott s egyedül hagyta Evonymet a szerencsétlen meghívó szétlépett darabjai fölött való szomorú elmélkedések közt.

VII.

Antoinette szobájába zárkózva, zokogásba tört ki. Fájdalma kitörésében az ellentétes érzelmek különös vegyülete rejlett: neheztelés és megbánás, szégyen és harag. Vigasztalhatatlan volt amiatt, hogy a dolgot a vég-

nyugodtan beszélni. — Eszerint a mulatság csupán későbbre lenne halasztva. Különbön is úgy vélem, sokkal illőbb, ha efféle mulatságokon velem, semmint Evonymével veszel részt.

— És miért? kérdezte a leány kihívóan. — Biztosíthatlak, hogy Evonyme nagyon előzékeny és becsületre méltó gavallér.

— Nem is kételkedem én az Evonyme becsületességében, de mint neked (már megjegyeztem, a mostani viszonyok között maga az előzékenység is tolatkozás és alkalmatlankodás).

— Téged újra a képzelgő féltékenység gyötör, — szólott Antoinette mosolylyal. — Édes Jakabom, ez a féltékenység nagyon nevetséges.

— Nevetséges vagy nem, — viszonzá Jakab elfojtott haraggal, — de mégis megvan és én szenvedek benne. Kérlek, ne üzd tovább e játékot.

Antoinette vállat vont és ujjával dobogtatott a zongora fedelén.

— És ha kérelmemnek — tevé utána Jakab elérzékenyülve — nincs elég ereje ezt a kis áldozatot tőled kicsikarni, hozzá teszem, hogy én azt szerelmünk nevében követelem tőled.

A leány hirtelen odafordult Jakabhoz s dacos tekintettel mondá:

— És én ily követeléseknek soha sem fogok eleget tenni.

— Azt kell hinnem, — viszonzá Jakab, látszólag hidegvérrel, — hogy vágyad Evonymenek tetszeni na-

miniszter, a hangversenyek, látványos mutatványok stb. engedélyezése tárgyában egyöntetű szabályrendeletet alkotott, mely intézkedéseket tartalmaz a köznépfosztására irányuló vásári szerencsejátékok megszüntetését illetőleg. A rendelet szerint olyan játék üzérére, melynél a vállalkozó pénz- vagy tárgyeremény kilátásba helyezésével kelti föl a közönség játékszenvedélyét, különösen a szégyenesebb sorsu, tudatlan nép kizsákmányolására irányuló szerencsejátékokra engedélyek egyáltalában nem adhatók. — Ilyenek: 1. báb (hordozható) tekebáb, 2. golyó, színes golyó, 3. baba, színes baba, 4. monakó, 5. mariandli, 6. bir-bics, 7. céldobás (kör-, karika-, vagy lemez-céldobás) 8. szín (farbenspiel) számozott szín és az ezekhez tartozó egyéb játékok. Egyebekben a rendelet kimondja, hogy hangversenyek, táncvigalmak, szavaltatok (recitátor), felolvasások, daltársulati, művészeti, továbbá cirkusz, valamint egy vagy több állattal bemutatandó előadások, álarcos menetek, nyilván rendezéséhez, tűzijáték, állatsereglet, anatómia panoptikai és más hasonló muzeum, báb, vagy gépszínház nyilvános bemutatásához, kintorna, citera és általában hangszerekkel udvarokon, utcákon, tereken, nyilvános helyeken kereseti célból való játszáshoz; végre hinták (léghajó- vagy körhinták), erőmérőgépek, hullámvasutak és ezekhez hasonló természetű játékoknak és szórakoztató eszközöknek nyilvános helyen való felállításához rendőrhatalósági engedély szükséges. Külföldiek részére az ily engedélyt — Budapest székesfőváros kivételével — csakis a

m. kir. belügyminiszter adhatja meg. A szabályrendelet, melyet e hó 4-én küldtek meg valamennyi törvényhatóságnak, szeptember hó első napján lép érvénybe.

— (A F. M. K. E. közgyűlése.) A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület folyó augusztus hó 27-én d. e. 11 órakor Ó Tátrafüred földben, a gyógyteremben tartja meg XIX. évi rendes közgyűlését, a melyre az egyesület összes alapító, örökös, rendes és pártoló tagjait meghívja az elnökség. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Ügyvezető alelnök beszámolója az egyesület 1900/1901. évi tevékenységéről. 3. Az elnökség 1900/1901. évi jelentése s a vonatkozó határozati javaslatok. 4. Az 1900. zárszámadás s a vonatkozó felmentvény megállapítása s a törvényhatósági választmányok kapcsolatos javaslatai. 6. Indítványok. 7. Az 1902. évi közgyűlés helyének meghatározása. 8. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítőinek megválasztása.

— (A magyar királyi fémjelső) hivatal által megvizsgált és annak próba-jelzésével ellátott finom arany óra-láncok sok százféle gyűrű, legszebb karkötők, finom és valódi briliáns gyűrűk s fülbevalók a legdivatosabb alakban, továbbá rendkívül gazdag választék hosszú női láncokban, melyek legdivosabban vannak készítve és igen jutányosan számítvá, Schönwald Imrénél kaphatók. — Ugyanott mindennemű javítások legjobban készíttetnek.

Idegenek Pécsen.

— Augusztus 8. —

Aranyhajó-szálló. Herzl Albert, kereskedő és neje, Belgrád. — Roskoviiz Mór, utazó, Mohács. — Klopfer Jenő, utazó, Budapest. — Zittler Antal, kereskedő, Ujvidék. — Neumann Sándor, utazó, Budapest. — Wittmann Adolf, utazó, Budapest. — Dr. Ott Péter, ügyvéd, Eger. — Dreher Mór, hivatalnok, Zágráb. — Bergmann Róbert, utazó, Bécs. — Diechsler Adolf, utazó, Budapest.

Vadember-szálló. Döme Sándor, kereskedő, Budapest. — Wertheim Samu, kereskedő, Budapest. — Raubenbeck Gyula, utazó, Graszlitz. — Fuchs Szigfrid, utazó, Prága. — Pollák Ignác, utazó, Budapest. — Weisz Ignác, utasó, Bécs. — Szigeti Kálámn, utazó, Budapest. — Bujherr Gerő, igazgató, Szerajevo. Darbol Samu, Spalato.

Mátyáshírály-szálló. Schmidt József, mütakács, Bezdán. — Mérő Arnold, hivatalnok, Bécs. — Meiser Márton, kereskedő, Lápafo. — Keszler Salamon, kereskedő, Megyer.

Nádor-szálló. Alexa Anna, magánzónó Birján. **Magyar-írály-szálló.** Gállik Kálmán, gazdasz, Pécsvárad.

Művészet, irodalom.

○ **A téritők legendája.** A kereszténységnek az üldöztetések első szomorú, de nagyszerű korára emlékeztető évei tértek vissza mintegy a reformáció után, midőn az egyház a maga keblében hajtotta végre új reformját. Feltámadt újra a hit végtelen ereje. A hódítók, a kik az új világrészbe vitték fegyvereiket, magukkal vitték a téritőket is. S a nép egyszerre veszté el ősei honát és hitét ősei

gyobb, mint félelmed, bogy engem magadtól elidegenitesz. Ellenkezésed sajátságos.

— A te álhatatosságod pedig — kiáltott föl Antoinette haragtól villogó szemmel — sértő gyanúsítás, mit tűrni nem akarok.

Jakab háttal a kandallónak támaszkodva állt. Szeme csaknem vad kifejezést öltött s a szokottnál feketébbnek látszott. Harag és keserűség szállta meg őt, de megkísérlé önmagát mérsékelni.

— Antoinette — susogta a csendet megtörve — kérlek, ne játszál így szivemmel. Nem tudom kifejezni, mennyit szenvedek.

A leány egy pillanatig bámulta Jakab dult arcát és megrezzent. Ha még egy szót szól az ifju és nyájas tekintettel nyujtja kezét, Antoinette bünbánólág vetette volna magát karjai közé. Fájdalom, Jakab nem vette észre a megilletődés előjeleit s anélkül, hogy fölpillantott volna, töredézett hangon folytatá:

— Figyelmeztetek, hogy e dolog nagyon komoly s kérlek, gondold meg komolyan, a mit mondani akarsz. Ha te makacsul megmaradsz ama szándéknál, hogy abba a bálba elmégysz, halálos sérelmet ejtesz énrájam s én úgy elhagyom a házat, hogy soha többé vissza nem térek!

Mindennek vége volt már. A harag rossz szelleme és Antoinette szívének fölháborodása aratták a győzelmet. A leány büszkén vetette föl fejét, míg szeme vihart jósolt.

— A mint akarod. — viszonzá — én a fenyegetéssel mindig dacolok.

— Antoinette! — kiáltott föl Jakab, pár lépést téve az üvegajtó felé.

— Ám távozzál, — szólt a leány anélkül, hogy hátrafordult volna, — ha téged a szived távozásra készitet, ám eredj!

— Isten veled tehát! — kiáltott Jakab szilárd hangon s a kerten át eltávozott.

Halványan, mozdulatlanul, mint a szobor, meredt szemmel és összekulcsolt kezekkel hallotta a porond recsegését, melyet a távozó Jakab léptei okoztak. Midőn már semmit sem hallott, megfordult és ott látta a meghívó jegyet a zongorán. Fölkapta azt és szétmorzsolta ujjai között.

Ép abban a pillanatban nyílt meg az ajtó s Evonyme belépve, kiáltá:

— El van már intézve a dolog. A jegyzőnél végzendő ügyet elhalasztották holnapra és én viszlek titeket kocsin . . .

Egyszerre torkán akadt a hang, amint a leány dult arcát megpillantá.

— De, Istenem, mi baja van kegyednek? — Hová lett Jakab?

— Jakab eltávozott és ön követheti őt, mert én nem megyek a bálba.

— Micsoda? — dadogta Evonyme, — hát lemondott e szándékról? Pedig én mindent mozgásba hoztam, hogy meghívót szerezzek.

— Nézze, mit cselekszem én az ön meghívójával, — szólt a leány s széttépte a jegyet, földre szórva annak apró darabjait.

istenében. Az a csodálatos nép, a melynek Isten-fogalma oly közel járt a mienkhez, a mint azt a Hivatva gyönyörű legendája bizonyítja, nem könnyen, csak nagy véráldozatok árán fogadta el az új hitet. Erről a népről, hódításokról szól a Nagy Képes Világtörténet 129 füzeté. A 12 kötetes nagy munka szerkesztője dr. Marcali Henrik, egyetemi tanár. Egy-egy kötet ára diszes félbörkötésben 16 korona; füzeteként is kapható 60 fillérjével. Megjelen minden héten egy füzet. Kapható a kiadóknál (Révai Testvérek Irod. Int. Rt. Budapest, VIII., Üllői-ut 18. sz.) s minden hazai könyvkereskedés útján.

Pécs szab. kir. város

meteorológiai állomása jegyzete

1901. aug. 8. délután 2 óraker.

Barometer (redukált) = 761.8 mm. (emelkedő.)

Hőmérsék = 21.7 °C.

> maximuma: 22.2 °C. } tegnap.

> minimuma: 14.8 °C. }

Párányomás: 9.9 mm.

Relatív nedvesség: 51. %

Felhőzet: 7° Cum-Str. W.

Szélirány s erő: NE. 4. — Harmatp. 9.0 °C.

Csapadék 24 órai 13.1 mm. ☉

Időjelzés, műszerek jelzése nyomán: Vál. felh. rövid csapadéokra hajlam, szeles.

Dr. Gzire.

T a n ü g y.

XXXV vagy XL.

Magyarország körülbelül huszonhatezer tanítójának körében, a népnevelés apostolai között, már régóta csendes, csak néha-néha halk sóhajtásban kifejezésre jutott vágy volt, hogy bár röviditene meg az omnipotens felsőbbség a tanítók szolgálati idejének maximumát, a negyven évről harmincötöre.

Sokáig titkon, csak suttogva adtak a magyarországi tanítók e vágyuknak kifejezést, később aztán, hogy belátták, miszerint a sóhaj, bár még úgy a szív mélyéből fakadjon is, nem elég erős arra, hogy feljusson a miniszter bársonyszékeig, mint kérelmük méltányos voltáról meggyőződött emberek, a szolgálati idejük maximumának megrövidítésére irányuló kérelmüket kellő tisztelettel bár, de határozott formában előterjesztették az omnipotens felsőbbségnek.

A határozott kérelem folytán, melynek méltányos voltát a legprűdebb ember sem tagadhatja, a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter is elhatározta, hogy tenni fog valamit a huszonhatezer tanító kérelme érdekében.

A jó ég tudná azonban megmondani, hogy mi az oka annak, hogy a miniszterek, — mintha csak egyféle anyagból volnának gyurva — annyira szeretik a »közbevetett intézkedéseket«, mely bár cseppet sem dicsegetre méltó dolog, lévén ez a szőnyegen forgó ügynek a forró kása macskaszzerű kerülgetése, mindazonáltal lényeges valami a bürokrata világban, mert azzal a látszattal bír, mintha a miniszter tenni akarna valamit s a csendes várakozás stádiumába helyezi a kérvényezőket, kik feszült figyelemmel s reményekkel telve lesnek minden az ügyükben történő intézkedést. Szóval: olyan rózsaszínű fátyol ez, melyet kifeszítenek a miniszteri irodahelyiség ajtajára, s a reménykedve várók nem látják meg e fátyolon át, mily kényelmesen nyújtózkodik bársonyszékében az omnipotens, a »közbevetett intézkedés« megtörténének boldogító tudatában.

Nos hát ilyenformán történt a tanítók, szolgálati idejének megrövidítése iránt elő-

terjesztett kérelemmel, melyet (közbevetett intézkedésként) kiadtak *Bogyó Samu* fővárosi tanárnak, a jeles matematikusnak, véleményes előterjesztés tétel végett.

Előre is kijelentjük, hogy nem kételkedünk, sem a tanár ur magas tudásában, sem abban, hogy a dolgot méltán megérdemelt jóakarattal és lelkiismeretességgel fogja tanulmányozni, de nem vagyunk egész biztosak a m. kir. vallás és közoktatásügyi miniszter intencióinak feltétlen helyes voltában, mely intenciók szerint *matematikai* alapon véli a kérelmet elintézhetőnek.

Bogyó tanár ur a reá bizott feladatot a maga tudományának szempontjából kétségtelenül érdekesnek tartja s örömmel fog nekifeküdni a munkának s a statisztika adatainak segítségével ki fogja számítani, hogy egy közepes erejű fizikummal bíró ember életévének átlagos száma ennyi meg ennyi, ebből ha negyvenévet tölt szolgálatban, szintén matematikai és statisztikai alapon marad még körülbelül husz év élni valója, a mi szolgálatban töltött időnek fele, ha ehhez hozzá vesszük a naponkénti éjszakai pihenőt, a negyven évben évente a két havi vakációt, a mi nyolcvan hónapot tevén, ki hat és fél évi pihenőt jelent, egy elmés számtani művelet segítségével be lehet bizonyítani, hogy egy magyarországi tanító, negyven évi szolgálati ideje alatt éppen annyit pihent, mint amennyit dolgozik s így egy plus, meg egy minus matematikai alapon kiegészítve illetve megsemmisítve egymást, teljesen fölösleges a tanítói szolgálati idő évszámainak csökkentése.

Legkevésbé sem ütközhetnénk meg azon, ha Bogyó tanár ur véleményes előterjesztésének ez lenne a végkonklúziója, mert hiszen neki matematikai szempontból kellett a dolgot megvilágítani s eme feladatának ő mint hírneves matematikus, a lehető legpontosabbban megfelelt; az dobja rá az első követ, ki hibát talál az ő levezetéseiben!

Mi, a laikus emberek azonban, kiknek nem állanak a dolog megvilágítására tudományos eszközök rendelkezésére s kik legfeljebb a humanitás teljesen tudomány nélküli szempontjából latolgathatjuk e kétségtelenül fontos kérdést, mi bizony teljesen méltányosnak találjuk Magyarországon huszonhatezer tanítójának kérelmét.

Mi a tanítóban nem látunk mást, mint egy olyan embert, ki midőn hosszú éveken át tartó küzdelem után végre lerázza magáról az iskolapad porát, nyomoruságos fizetésből néha a legelhagyatottabb fészkekben tengeti az életét s így az ifjúságát pályájának ádozza fel. Néhány év múlva aztán, midőn közzelfogás szerint »jobb sorsba jut« akkor már élete delén áll, de sorsa nem igen javul, nem annyira legalább, hogy a népnevelés idegrontó munkájának pusztításait ellensúlyozni tudná, hogy szervezetét a további, reá várakozó nehéz munkára megerősíthesse. Ha idő előtt kidől a tanító, úgy olyan nyomoruságos nyug- vagy kegydíjjal bocsájtják utra, hogy akkor, midőn reá nézve a pihenésnek kellene bekövetkeznie szemben találja magát a reá várakozó nyomorral, mi aztán épp oly kevéssé méltányos amily kevéssé elszivelhető a humanitás szempontjából... A mi a negyvenéves szolgálati időt illeti, nos hát ez tényleg tulságosan sok, mert az akkorra kilátásba helyezett »teljes fizetés mint nyugdíj«, már csak egy olyan teljesen agyoncsigázott, idő előtt elaggott embernek a kezei közé jut, ki tán nem is tudja mit kezdjen jól megérdemelt nyugalma bérével, ha ugyan megéri azt az időt, mi bizony ritkán esik meg!

Ez körülbelül az a szempont a melyből mi látjuk a dolgokat. Kétségtelenül nem oly tudományos, mint a matematika, sem oly rózsaszínű mint a »közbevetett intézkedés«, mindazonáltal nem ártana, ha a m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszter ur ő kegyelmessége is innen nézné azt a csatateret, hol az ő jó-

voltából a csak méltányosért esedező humanizmus és a hivalkodó száraz tudomány, ugyancsak egyenlőtlen, furcsa háborút vívnak egymással!

TAVIRATOK.

— **A keszthelyi gyermekgyilkos.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Keszthelyről* távirják: A *Laskay*-féle gyermekgyilkosság ügyében *Csesznák Miklós*, a nagykanizsai törvényszék vizsgálóbírája ma Keszthelyen járt, hol kihallgatta *Laskay* cselédjeit és a szomszédokat. *Laskay* földbirtokost, ugyanis, azzal gyanúsítják, hogy méreggel pusztította volna el családját, hogy kedvesét feleségül vehesse. A mérgezést eddig még nem tudták bizonyítani, bár a mellékkörülmények megerősítik a feltevést. *Laskay* édes anyja a vizsgálóbíró előtt megtagadta a vallomást. A városban izgatottan várják annak hírét, hogy az országos vegyész talál e *Laskay* feleségének exhumált holttestében mérget. Valószínű, hogy *Laskay* édes atyját is exhumálni fogják. A *Laskay* földbirtokos ellen elrendelt vizsgálati fogást a törvényszék vádtanácsa helybenhagyta.

— **Párbaj Szegzárdon.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A szegzárdi „*Korona*“ kávéház melléktermében ma *György Gyárfás* törvényszéki joggyakornok és *Zsigmond Dezső* törvényszéki tisztviselő között kard párbaj volt, mely *György Gyárfás* súlyos megsebesülésével végződött. A párbaj oka kölcsönös tettlegesség volt.

— **Santos Dumont újabb kísérlete.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) *Santos Dumont* léghajós ma újra megkísérelte a kormányozható léghajójával való felszállást s ez alkalommal sikerült neki nagy fáradsággal megkerülni az Eiffel tornyot, de az erős szélben a léghajó nem tudta magát tartani. A Szajna mellett leesett a Trocadero egyik új hoteljére, hol megakadt. Dumont sértetlenül szállt ki a léghajóból.

— **Eltűnt miniszteri számellenőr.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) Ily cím alatt lapunk tegnap esti számának távirati rovatában megírtuk, hogy *Könce Imre* földmívelésügyi miniszteri számellenőr budapesti lakásáról eltűnt s a számellenőr súlyos idegbajban szenvedén, családjá attól tartott, hogy öngyilkosságot követett el. Mint lapunknak ma Budapestről távirják, *Könce Imre* földmívelésügyi miniszteri számellenőrt a rendőrség a *lipótmezei tébolydába szállította*. A boldogtalan ember a *Kmetty*-utcában sorra bezörgetett a házakba s a mikor a rendőr igazolásra szólította fel, dühöngeni kezdett.

— **Nagy tűz Lőcsén.** (A „Pécsi Figyelő“ eredeti távirata.) A *lőcsői Aschöter* féle majorban ma éjjel nagy tűz ütött ki, mely csakhamar az egész major az összes gazdasági épületekkel együtt elhervasztotta. *Ó! gyermek és két férfi a tűzvész áldozata lett.*

KIR. TÁBLAI ÉRTESEITŐ.

1901. évi augusztus hó 5-én s köv. napjain elintézt ügyek.

(Rövidítések magyarázata: hh. = helyben hagyva, mv. = megváltoztatva, rny. = részben megváltoztatva, fo. = feloldva, rend. = rendkívényileg vissza, ms. = megsemmisítve, rms. = részben megsemmisítve, vu. = visszautasítva, hna. = hely nem adatott.)

Születési tanács.

Polgári ügyek.

Előadó: *Pilch Antal.*

- V. 1537. Wollák Albert — Eskütt József s t. szerz. betölt. — mv.
 III. 2032. Krum János — Csapó János végreh. — rny
 2036. Dunatoldváron elhalt Cholnoky Imre hagy. — hh.
 2068. Reiber János — Reiber Jánosné válóper. — rend.

Előadó: *Rökk Gyula.*

- III. 1996. Nagyszabeni földhitelintézet — Benedek József s t. végreh. — mv.
 2009. Csurgói takptár — Nagy János végreh. — hh.
 2037. Braun Erzsébet — Csonka György végreh. — hh.
 2038. Tamacz Mihályné — Tóth Jánosné s t. végreh. — hh.
 2041. Ozorai kölcs. segélyző egyesület — Rosenspicz Fámuelné v'greh. — hh.
 2061. Siklósi takaréks. és bitelegylet — Pap János végreh. — fo.
 2062. Alezga Teréz — Szklepics Mihály végreh. — rend.
 2071. Veszprémi takptár — Török Elemérné s t. végreh. — elintézetlen.
 2072. Soltjárású takptár — Bán József s t. végreh. — hh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 2030. Wölfling József — Kléber Roza s t. törvényt. születés kimondása. — mv.
 2003. Dr. Vörös Nándor — Kacsokovics Géza végreh. felfüg. — hh.
 III. 1950. Abaffy Gyula — Galin András ár. ügy. — rend.
 1973. Streitberger Aloizia s t. — Schmidt Andrásné végreh. — hna.
 1995. Klein Vilmos — Krausz Ignác — végreh. — hh.
 1997. Mészáros János — Vastag István végreh. — hh.
 2008. Lang Mór — Radók Ádám s t. — rend.
 2023. Szűcs István — Zsámbó György végreh. — hh.

Büntető ügyek.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1014. Kovács József suly. t. sért. — főt. kit.
 1017. Harangozó Péter erősz. nemi köz. — főt. kit.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1048. Ifj. Szili Mihály m. okir. ham. — főt. kit.
 1060. Poszovác Márk lopás — biz. kieg.

Elintézésre kitézött ügyek.

Bejelentések 1901. évi aug. hó 12. s köv. napjaira.

Születési tanács.

Polgári ügyek.

Előadó: *Pilch Antal.*

- V. 2115. Márton Imre s t. — Márton Imre holtta nyilv.
 1510. Pozsgai József — Kaszás Kati s t. öröks.
 III. 2097. Néhai Rausz Antal hagy.
 2098. Néhai Rausz Antal hagy.
 2122. Borovics és Haisler cég — Konkoli Antal végreh.

Előadó: *Rökk Gyula.*

- V. 2050. Gyenei Györgyné s t. — Marton Antal végreh. mszünt.
 III. 1761. Csáktornyai takptár — Spiegel Albert végreh.
 1947. Petlanovics János — özv. Beke Ferencné végreh.
 1985. Dunaszekcső község urbéresei — Mózes György s t. 2151 k. 30 fill
 2071. Veszprémi takptár — Török Elemérné s t. végreh.
 2082. Veszprémi takptár — Török Elemérné s t. végreh.
 2095. Özv. Polk Jánosné s t. — Potz Ádám s t. végreh.
 2106. Magyar János s t. — Magyar Flórián végreh.
 2107. Magyar János és Flórián — Krammer Teréz s t. végreh.
 2128. Horváth Sándor — Koller Imre végreh.

Előadó: *Holics Gyula.*

- V. 1958. Pilcz Albert — Svarcz Róza válóper.
 III. 2033. Reif Károly és Reif Károlyné csődügye.
 2064. Kir. kincstár — Herczeg Mihály végreh.
 2066. Dr. Rásky Béla — Kis Horváth János végreh.

2070. Miskolczi Imréné — Gallai József ár.
 2099. Stern Károly — Wiener Miksa ár.
 2094. Dózsa Pál Erzsébet — Dózsa Pál János végreh.

Büntető ügyek.

Előadó: *Cziglányi Béla.*

- V. 1018. Ferges József s t. hiv. visszaélés és suly. t. sért.
 1020. Özv. Zaratka Istvánné rágalm.

Előadó: *Angyal Pál.*

- V. 1068. Fülöp Ferenc közokir. ham. és sikk.
 1070. Csizmadia István s t. suly. t. sért.

Laptulajdonos Felelős szerkesztő
 SZAUTTER GUSZTAV PLEININGER FERENC
 TAIKS JÓZSEF
 kiadó.

Hirdetések.

Szőlős gazdáknak

Egy nagy, dupla

szőlő-prés

a volt Gründler-fele scóci-szőlőben Nagy Ferenc vincellérnél eladó.

Dr. Tolnai

VIZGYÓGYINTÉZETE

PÉCSETT, a sétaléren.

Összes vizgyógyműveletek közös és elkülönített teremben.

Massagevillanyos fényfürdő (soványító kuráknál) gőzszekrény.

Meleg ásványfürdők. Reichenhali rendszerre berendezett belégző osztály.

A vizkúra különösen javalva van, gyenge idegzetűeknél, gyomor és belek renyhégénél, álmatlanságnál, szédülésnél, idült rheumánál, általános gyengéségnél stb.

Modern berendezés. Orvosi felügyelet. Mérsékelt árak. Felvétel naponta d. u. 4-6-ig.

6 szobás kényelmes

lakás

mellékhelyiségek, villanyvilágítási berendezés, fürdőszoba **olcsó áron azonnal kibérelhető.** — Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tőzeg klosettek!

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, ki **teljesen szagtalan** árnyékszékkel óhajt, mert a tőzeg szagtalanít!!

Tőzeg-klosettet beszerez mindeki, ki a maga és családjának egészségéről gondoskodik, mert a tőzeg **fertőtleníti!**

Tőzeg-klosettet beszerez mindenki, aki a mindenféle betegségeket terjesztő pöczegődröt házából eltávolítani kívánja, mert az ilyenre a tőzeg-klosettek használatánál többé szükség nincsen.

Tőzeg-klosettek kizárólag kaphatók:

Kraus Istvánnál, Pécssett.

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen adom b. tudomására, hogy a nekem szállított **tőzeg szóró klosettekkel teljesen meg vagyok elégedve.** A klosettek kifogástalanul működnek és **teljesen szagtalanok.**

Pécs, 1900. június hó 10-én.

Tisztelettel **Dr. Mende Lajos.**

T. Kraus István urnak Pécssett.

Szívesen adom tanubizonyságát annak, hogy az Ön által szállított **tőzeg-árnyékszék** minden tekintetben megfelelő, különösen hangsúlyozom, hogy mióta ezek nálam használatban vannak és az emésztőgődröt használaton kívül helyeztem, **az eddig mindig nedves falak egészen kiszáradtak.**

Pécs, 1901. május hó.

Tisztelettel **Dr. Czirer Elek,** főorvos.

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel igazolom és bizonyítom, hogy a megyei árvaháznál már egy év óta ezen klosettekből **10 db. van használatban** és feltűnő szagtalan voltak, csekély kezelési költségük folytán legmelegebben ajánlhatók.

Keller István, várnagy,

mint a megyei árvaház felügyelője.

T. Kraus István urnak Pécssett.

Ezennel szívesen kinyilatkoztatom, hogy a nekem szállított **tőzeg klosettek teljesen megelégedősemre** beváltak és a még visszalévőket is mihamabb átalakítottam.

Tisztelettel **Fodor Pál,** ügyvéd Deák-u. 1.

JÉGELADÁS.

A nagyérdemű közönség kényelmére az Ujsörgyár mától fogva egész nyári idény alatt, naponként reggel 5 órakor két kocsit jeget **küld szét a házakhoz, egy vödör ára 20 fillér.** Megrendelhető levelezőlapon, vagy pedig telefon által. Telefon szám: 20.

Ujsörgyár.